

idet der i saa Fald selvfølgelig vilde kunne indvindes mange Penge. Det ærede Medlem har jo Ret i, at hvis det lod sig gøre at stoppe op med nogle af alle disse Jernbaneanlæg, vilde der kunne indvindes betydeligt, men det forekommer mig at være noget af det allervanskeligste, thi skal man gaa til at lovgive paa dette Omraade — og det vilde selvfølgelig blive nødvendigt at føre en Lov igennem om dette — vil man komme til at berøre saa mange modstridende Interesser, at det efter min Tanke vilde tage flere Aar maaske, inden man vilde kunne naa til at gennemføre en saadan Lov, om det i det hele var muligt at naa til Enighed. Naar man nemlig rører ved Jernbanespørgsmaal og især ved de lokale, er det som at kradse op i en Myretue, saa komme alle de forskellige modstridende Interesser til Orde og det meget skarper i dette Forhold end ellers. Jeg tror derfor, det vil være meget vanskeligt, og i alt Fald er jeg ganske overbevist om, at det vil tage lang Tid at gennemføre et saadant Forslag.

Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) kom ind paa en Kritik af Statsbanedriften, en Kritik, som ogsaa er berørt af min ærede Kollega, Finansministeren. Det ærede Medlem sagde, at det er en ret udbredt Mening i Befolkningen, at Driften af Statsbanerne er for dyr. Og saa jeg tror, at det er en ret udbredt Mening i Befolkningen, men det ærede Medlem maa dog erindre, at den Mening, som til en given Tid kan være til Stede i Befolkningen, kan i mange Henseender være svingende. Det er jo ikke ret mange Aar siden, at det var en udbredt Mening i Befolkningen, at man fra Statsbanernes Side var inde paa et Spiresystem og et Kniberi af den anden Verden. Der lød en voldsom Kritik mod Statsbanernes Ledelse i saa Henseende, Vognhjulene pib, fordi de manglede Smørelse, og Togene kunde ikke føres frem, fordi Kullene ikke kunde brænde osv. Der var ingen Ende paa Kritikken over dette Kniberi og Spareri fra Statsbanernes Side. Nu, efter faa Aars Forløb er Kritikken vendt om i en anden Gade, uagtet det er de samme Mennesker, som sidde for Ledelsen som den Gang, nu siger man, at Driften er meget for dyr. Men der maa man erindre, at der er sket meget store Fremskridt, og der er foregaaet en meget stor Udvikling paa Statsbanernes Omraade. Man maa her erindre de stigende Krav til Hurtighed, Bygning af lange Vogne og alle de Bekostninger, der ere fulgte deraf, Ind-

lægning af elektrisk Lys, endvidere de stigende Krav fra Befolkningens Side, som Rigsdagen har imødekommet, om Anlæg af urentable Jernbaner og urentable Ekspeditionssteder. Alt dette har i høj Grad bidraget til, at Statsbanernes Budget er blevet mindre rentabelt, end det under andre Forhold vilde have været. Men dertil kommer, at man gennem Lønforhøjelsen har paalagt Driften en Udgift paa 4 Mill. Kr., som der ikke tilnærmelsesvis er givet Kompensation for. Der er ved Takstforhøjelsen i 1908 givet en Kompensation, som kun dækkede den ene Million af de fire. Statsbanerne gav, før vi fik denne Lønreform, en nogenlunde rimelig Rente, og hvis ikke den stærke Udvikling havde fundet Sted, og hvis Lønningsloven ikke havde paalagt Statsbanerne denne Driftsbyrde, er det ikke sikkert, at Kritikken vilde have været rettet saa stærkt mod Driften af Statsbanerne. Dermed skal ikke være sagt, at der ikke vil kunne indvindes Besparelser i Driften, det kan der selvfølgelig, og vil man gaa til at inddrage enkelte af de Tog, som ikke ere tilstrækkelig fyldte med Passagerer, kan der indvindes ret betydelige Besparelser. Det gjorde man forleden Aar i Svejts, efter at man forgæves havde bestræbt sig for at indvinde Besparelser her og der. Man bragte Balance til Veje paa de svejtsiske Baner ved at inddrage en Del Tog og skabte et betydelig bedre Resultat end tidligere. Men det vil være meget vanskeligt for Administrationen her at gøre dette, da det ikke er let at tage noget fra Befolkningen, som den en Gang har faaet. Det er min Opfattelse, at før man gik til et saadant Skridt, maatte det nøje undersøges enten gennem en Kommission eller paa anden Maade, hvilken Tog man kunde inddrage, og hvilken Besparelse der i det hele kunde foretages. I de sidste Dage har Tanken om at nedsætte en saadan Kommission været fremsat i Anledning af det Forslag om en Takstforhøjelse, som jeg har haft den Ære at fremsætte i det andet Ting, og den nu omdelte Betænkning viser tilstrækkelig klart, at denne Tanke har været levende baade hos Flertallet og Mindretallet i det Udvalg, som har haft med Sagen at gøre. Og ved en saa stor Forretning, som Statsbanernes Drift er, er det slet ikke nogen urimelig Tanke med visse Mellemrum at nedsætte et Udvalg til at undersøge, om det er muligt at komme til en Indskrænkning af eller Besparelse i Driften. Det finder Sted i adskillige andre Lande, og